

האם יעצור המ"צ את אריק שרון כמו את יהושע פרץ

ויסרב להניח לו להיכנס למיתקן של צה"ל?

מיד לאחר שהודיע על חוות-הדעת של צדוק, המבטלת את עירעורו של פרס ב-עניין הכפילות של תפקידי שרון, הגיש רבין, בכתב, הצעה לסמכויות של שרון. בהתאם להצעתו, שהוגשה לאישורו של פרס, רשאי היה שרון להיכנס בשמו לכל מקום ביטחוני, ולדווח לרבין ישירות על כל דבר.

על כך הגיש פרס מייד עירעור לממשלה, ורבין הטיה, ערב נסייעתו האחרונה לגרמניה, על צדוק להגיש לו חוות-הדעת נוספת, על עירעורו החדש של פרס.

צדוק הגיש לרבין את חוות-הדעת ה-מבוקשת, עם שובו. היא היתה בבחינת

בצה"ל. לעומת זאת, בתפקידו ה-צבאי יהיה נתון למרות צבאית ו-מישמעת צבאית.

בעיקבות חוות-הדעת הזו דחה רבין את עירעורם של פרס וגור, והודיע להם על כוונתו האיתנה למנות את שרון כיועצו. תקיפותיו של רבין, מקורה בעובדה הפשוטה שהוא מכיר ויודע היטב את מיגבלותיהם של פרס וגור, ואת כישוריו של שרון. פרס הוא סוס-עבודה בלתי-רגיל, אך אינו מתמצא כלל בענייני צבא, ולכן חלוי כולו בחוות-הדעת של גור. גור הוא קצין מן השורה, איש-מיקצוע שאינו מבריק, שלא התנסה בתפקידי פיקוד בכירים ולא עבר את המסלול הרגיל של רמטכ"ל.

לכאורה, מעל לגור, הממונה על שרון במילואים.

רבין קיבל משרה-מישפטים חוות-הדעת בשאלה זו, ובשאלת זכותו למנות לו יועץ צים. השיב צדוק:

"ראש-הממשלה חופשי למנות לעצמו יועצים כרצונו. כל שר חופשי למנות לעצמו יועצים כרצונו. צריך להבחין הבחנה ברורה בין מעמדם של יועצים הנשיא במישרי מר נשיאותי, לבין מעמדם של יועצים לראש-הממשלה במישרי פרימנטרי.

במישטר נשיאותי הנשיא הוא הממשל, והשרים אינם אלא עוזריו הכפופים

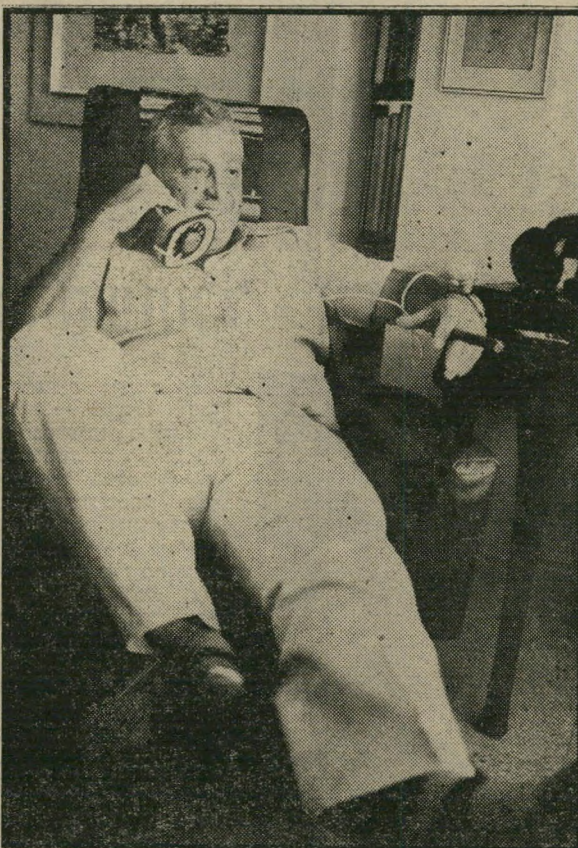

גור: מפקד או פקוד?

כאשר ייכנס, כיום ראשון הקרוב, אלוף (מיל.) אריאל שרון לבית מישר רד ראש-הממשלה בירושלים, הוא ירגיש לבטח כי ניצח בקרב נוסף. יריביו, שעשו הכל כדי למנוע ממנו את הכניסה למישר רד זה, שרהביטחון שמעון פרס והרמטכ"ל מרדכי גור — יגידו לבטח כי הפסידו את הקרב, אבל לא את המלחמה, המערכה על זכותו של ראש-הממשלה, יצחק רבין, למנות לו יועץ לענייני מערכה כהביטחון — ואין זה משנה מהי ההגדרה הפורמלית של התפקיד, שכן ברור כי שרון ייעץ לרבין בענייני צה"ל — היא בעצם מערכה שמנהלים פרס וגור על זכותם לשלוט במערכת-הביטחון לבדם, ולקבוע מה דמות תהיה לה. רבין מטיל ספק ביכולתם, ורוצה לפקח אישית — באמצעותם או בלעדיתם — על המתרחש במערכת-הביטחון ובצה"ל.

ברור כי שרון לא ירבה לשבת ליד שולחן-הכתיבה. אומנם, הוא כבר סיכם עם רפאל איתן (לשעבר נציגו של אמנון ברנע בישראל) כי יהיה עוזרו, אולם שרון ירצה לראות במו-עיניו את הקורה בצה"ל, למרות שפרס וגור יעשו כל שביכולתם כדי למנוע זאת ממנו.

נראה כי גם כיום אין השניים מעכלים עדיין את המינוי של שרון, שכמוהו כי הודאה פומבית של רבין בכך שאינו בוטח בהם. מייד לאחר שתיכנן רבין לקחת את שרון כיועצו, לאחר שגור סירב להח-

אריק שרון: יועץ או מפקד?

אריק: להודאת מועצתו?

ניצחון לשמעון פרס ומוטה גור. חוות-הדעת השנייה קבעה מפורשות, שאם רבין מתכוון להמשיך על שרון משימות כדשחן בתחום פעולתו של פרס, או של שר אחר, עליו לקבל קודם לכן את הסכמת השר הנוגע בדבר.

פרס יישען עתה על חוות-הדעת זו, יתבע כי יגישו לאישורו כל משימה שיטיל רבין על שרון.

חוות-הדעת זו מוציאה במידה רבה את הרוח ממיפירשי המינוי, מגבילה אותו למעשה רק למה שפרס וגור יסכימו כי שרון יבקר.

שני אלה, אמני התכסיסנות, מקווים כי בתכסיסיהם-השניים יגרו מו חישק-ההתפטרות של שרון מתפקידו החדש, ויחזרו לשוט ב-ממלכת הביטחון.

אולם לא איש כרבין יוותר. הוא יודע כי הקרב על מינוי היועץ הוא, למעשה, הקרב על השליטה בממשלה. רבין ווכר היטב כי כימעט הובס על-ידי פרס בתחילת רות על המועמדות לתפקיד ראש-הממשלה, וכי טרם קיבל הכרה ציבורית מוחלטת (המש"ב בעמוד 32)

רוב האלופים, גם הם חדשים בפיקוד ה-בכיר.

פרס

מערער שוב

גור נותן לפרס את הגיבוי של צה"ל, ופרס נותן לגור את המיטריה של ה-חסות הממשלתית. השניים תלויים זה בזה, ומשלימים זה את זה. לכן מתנגדים ה-שניים לכל התערבות מן החוץ בענייני צה"ל.

רבין מכיר את פרס היטב משנות כהונתו כסגן שרהביטחון של בן-גוריון. ואת ה-מעלות והמיגרעות של גור ושרון. רבין יודע כי השקפותיו המדיניות של שרון הפוכות משלו, וכן הוא יודע את היותו חסר-מעצורים ומרדן. אולם כישרונותיו הצבאיים, שגרמו לרבין בהיותו רמטכ"ל לשלוח את שרון מן השיכחה ולמנותו ראש-מטה פיקוד-צפון, הם שהביאוהו עתה לרצון לראותו לידו. רבין רוצה ששרון יבקר עבורו את הצבא, ישמש לו מעין מבקר ומדווח בלתי-תלוי, כביקורת על מעשיהם ומחדליהם של פרס-גור.

למרותו והנחיותיו. והוא הדין ביועצי ה-נשיא, שאף הם עוזריו וסמכותם נאצלת להם מן הנשיא, והנשיא יכול להאציל להם סמכויות גם לגבי שרים.

"שונה הדבר בשיטת המישטר הפרלמנטי. כאן הממשלה היא קולקטיב, שראשי הממשלה עומד בראש, אבל השרים כפופים למרותה והנחיותיה של הממשלה כו-לה. יועצי ראש-הממשלה הם יועציו, פשוט-כשמעו. קרה-התקשורת הוא בין ראש-הממשלה לבין היועץ, אך הוא יועץ לראש-הממשלה בלבד. אין לו, ולא יכולה להיות לו, כל סמכות ישירה או נאצלת לגבי הממשלה או מישוה משריה.

"לגבי מינוי אלות שרון, נתעזי ררה אצלו השאלה אם תפקידו כי יועץ-ראש-הממשלה מתיישב עם המושך תפקידו הפיקודי בצה"ל עדיפי מינוי-החירום. לאחר שבדקתי וישקדתי את העניין, הגעתי ל-מסקנה כי אין ניגוד בין שני ה-תפקידים. בתפקידו האזרחי כו-עץ לראש-הממשלה, ימלא אריאל שרון תפקיד יועץ בלבד, ולא תהיה לו כל סמכות על צה"ל או

זירו לשירות פעיל בצה"ל — דבר אשר למענו התפטר שרון מן הכנסת — מיהרו פרס-גור להדליף את התוכנית, בניסיון לסכלה. אולם, אם הם חשבו כי רבין הוא עדיין אותו הססן שעור וייעצמן מדבר עליו, בישיבת-הממשלה הקרובה נוכחו כי טעו. רבין מיהר להכריז כי הוא ממנה את שרון כיועצו.

חוות-הדעת

של צדוק

מאות אלפי ישראלים לא ישכחו את הבעות-פניהם של פרס וברילב, בצא-תם מיישיבת-הממשלה ההיא, כאשר נשאלו על-ידי כתבי-הטלוויזיה לתגובותיהם. ה-שניים ניראו רוגזים ורותחים, ופרס אף הדגיש כי תפקיד היועץ אינו כולל ייעוץ בנושאי-ביטחון.

מייד לאחר-מכן הגיש פרס, בי-תיאום עם גור, עירעור רישמי ל-רבין, על המינוי, בנימוק כי כהונתו של שרון כיועץ לענייני-ביטחון מותרת את מעמדו כמפקד-צבא כי מילואים, כאשר כיועץ הוא נמצא,